

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

HOÀNG ANH ĐỨC

**TÁC ĐỘNG CỦA HIỆP ĐỊNH ĐỐI TÁC XUYÊN
THÁI BÌNH DƯƠNG ĐẾN NỀN KINH TẾ
VIỆT NAM TIẾP CẬN THEO MÔ HÌNH GTAP**

LUẬN VĂN THẠC SĨ THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG

NGÀNH: QUẢN LÝ KINH TẾ

THÁI NGUYÊN – 2019

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

HOÀNG ANH ĐỨC

**TÁC ĐỘNG CỦA HIỆP ĐỊNH ĐỐI TÁC XUYÊN
THÁI BÌNH DƯƠNG ĐẾN NỀN KINH TẾ
VIỆT NAM TIẾP CẬN THEO MÔ HÌNH GTAP**

LUẬN VĂN THẠC SĨ THEO ĐỊNH HƯỚNG ỨNG DỤNG

NGÀNH: QUẢN LÝ KINH TẾ

Mã số: 8.34.04.10

Người hướng dẫn khoa học: TS. ĐỖ ĐÌNH LONG

THÁI NGUYÊN - 2019

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu do tôi thực hiện. Toàn bộ số liệu tham khảo đều có nguồn gốc rõ ràng. Nội dung luận văn không sao chép dưới bất kỳ hình thức nào và chưa được sử dụng cho bất kỳ công trình nghiên cứu tương tự.

Tôi xin chịu trách nhiệm hoàn toàn về nội dung khoa học của công trình này./.

Tác giả luận văn

Hoàng Anh Đức

LỜI CẢM ƠN

Trước hết, tôi xin chân thành cảm ơn các thầy giáo, cô giáo Trường Đại học Kinh tế và Quản trị kinh doanh - Đại học Thái Nguyên; các thầy, cô giáo Phòng Đào tạo – Bộ phận sau đại học, đã có những góp ý quý báu và giúp đỡ tôi trong quá trình học tập, nghiên cứu và hoàn thành luận văn.

Tôi xin chân thành cảm ơn TS. Đỗ Đình Long, người đã tận tình hướng dẫn và định hướng cho tôi trong việc hoàn thành công trình luận văn này.

Tôi xin gửi lời cảm ơn lãnh đạo cơ quan nơi tôi đang công tác đã tạo điều kiện cho tôi được đi học nâng cao trình độ trong thời gian qua.

Tôi xin gửi lời cảm ơn gia đình, các bạn bè đồng nghiệp đã tạo điều kiện và giúp đỡ nhiệt tình để tôi có thể hoàn thành quá trình học tập và nghiên cứu tại Trường Đại học Kinh tế và Quản trị kinh doanh - Đại học Thái Nguyên.

Xin trân trọng cảm ơn!

Tác giả luận văn

Hoàng Anh Đức

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC BẢNG	vii
DANH MỤC BIỂU ĐỒ, HÌNH VẼ	ix
DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT	vii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu của đề tài	3
2.1. Mục tiêu chung	3
2.2. Mục tiêu cụ thể	3
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu	4
3.1. Đối tượng nghiên cứu:	4
3.2. Phạm vi nghiên cứu:	4
4. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn	4
5. Kết cấu của luận văn	5
CHƯƠNG 1: HIỆP ĐỊNH ĐỐI TÁC XUYÊN THÁI BÌNH DƯƠNG VÀ TỔNG QUAN NGHIÊN CỨU ỨNG DỤNG MÔ HÌNH GTAP ĐÁNH GIÁ TÁC ĐỘNG CỦA HIỆP ĐỊNH TPP VÀ HIỆP ĐỊNH TPP-11	6
1.1. Tổng quan về hiệp định thương mại tự do	6
1.1.1. Khái niệm về hiệp định thương mại tự do	6
1.1.2. Quá trình hình thành và phát triển	8
1.1.3. Các hiệp định thương mại tự do của Việt Nam	9
1.1.4. Các nội dung thường được đề cập trong các hiệp định FTAs	10
1.2. Giới thiệu về hiệp định đối tác xuyên Thái Bình dương (TPP)	13
1.2.1. Lịch sử hình thành	13
1.2.2. Các nội dung chính của hiệp định TPP – P4	14

1.2.3. Hiệp định TPP mở rộng và sự tham gia của Việt Nam.....	14
1.2.4. Hiệp định TPP và quá trình đàm phán	15
1.2.5. TPP – 11 hay CPTPP	16
1.3. Một số nội dung chính của hiệp định TPP.....	17
1.3.1. Thương mại hàng hóa	17
1.3.2. Dệt may	18
1.3.3. Quy tắc xuất xứ	18
1.3.4. Hải quan và thuận lợi hóa thương mại.....	19
1.3.5. Rào cản kỹ thuật đối với thương mại (RCKTTM)	20
1.3.6. Biện pháp phòng vệ thương mại	21
1.3.7. Đầu tư.....	21
1.3.8. Thương mại dịch vụ xuyên biên giới.....	23
1.3.9. Dịch vụ tài chính	24
1.3.10. Mua sắm công	26
1.3.11. Lao động.....	27
1.4. Đánh giá chung tác động của Hiệp định TPP đến nền kinh tế Việt Nam	28
1.4.1. Những cơ hội khi tham gia Hiệp định TPP.....	28
1.4.2. Những thách thức khi tham gia Hiệp định TPP/TPP-11.....	30
1.5. Tổng quan nghiên cứu ứng dụng mô hình GTAP đánh giá tác động của hiệp định TPP và của hiệp định TPP-11	33
1.5.1. Tác động của hiệp định TPP	33
1.5.2. Tác động của hiệp định TPP-11	35
CHƯƠNG 2: PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	38
2.1. Câu hỏi nghiên cứu	38
2.2. Cách tiếp cận	38
2.3. Dữ liệu và phương pháp nghiên cứu	38
2.3.1. Dữ liệu nghiên cứu	38
2.3.2. Phương pháp nghiên cứu.....	39

2.4. Hệ thống chỉ tiêu trong nghiên cứu.....	42
CHƯƠNG 3: TÁC ĐỘNG CỦA VỀ HIỆP ĐỊNH ĐỐI TÁC XUYÊN THÁI BÌNH DƯƠNG ĐẾN KINH TẾ VIỆT NAM: TRƯỜNG HỢP CÓ HOA KỲ VÀ KHÔNG CÓ HOA KỲ	45
3.1. Tổng quan về thương mại giữa Việt Nam và các nước thành viên TPP .	45
3.1.1. <u>Quan hệ</u> thương mại Việt Nam - Nhật Bản.....	45
3.1.2. Quan hệ thương mại Việt Nam - Autralia.....	47
3.1.3. Quan hệ thương mại Việt Nam - Canada.....	50
3.1.4. Quan hệ thương mại Việt Nam - Mexico.....	53
3.1.5. Quan hệ thương mại Việt Nam – Brunei	55
3.1.6. Quan hệ thương mại Việt Nam – Chile	55
3.1.7. Quan hệ thương mại Việt Nam – New Zealand.....	56
3.1.8. Quan hệ thương mại Việt Nam – Peru.....	57
3.1.9. Quan hệ thương mại Việt Nam – Singapore	59
3.1.10. Quan hệ thương mại Việt Nam – Malaysia	60
3.1.11. Quan hệ thương mại Việt Nam - Mỹ	61
3.2. Đánh giá tác động của hiệp định TPP đến một số chỉ tiêu kinh tế vĩ mô của Việt Nam: Tiếp cận theo mô hình GTAP	64
3.2.1. Trường hợp có Hoa Kỳ	64
3.2.2. Trường hợp không có Hoa Kỳ	69
3.3. Kết luận	73
CHƯƠNG 4: MỘT SỐ GỢI Ý CHÍNH SÁCH ĐỐI VỚI VIỆT NAM KHI THAM GIA HIỆP ĐỊNH ĐỐI TÁC XUYÊN THÁI BÌNH DƯƠNG	75
4.1. Thảo luận về thuận lợi và khó khăn của Việt Nam khi tham gia hiệp định TPP/TPP-11.....	75
4.2. Một số gợi ý về chính sách cho Việt Nam khi tham gia hiệp định đối tác xuyên Thái Bình Dương.....	78

4.2.1. Xây dựng Đề án tổng thể cải thiện môi trường kinh doanh, nâng cao năng lực cạnh tranh quốc gia theo thông lệ quốc tế	74
4.2.2. Giải quyết đồng bộ các vấn đề liên quan đến ban hành các quy định pháp luật về kinh doanh và cạnh tranh.....	79
4.2.3. Nâng cao hiệu lực, hiệu quả năng lực thực thi và cơ chế kiểm tra, giám sát, xử lý vi phạm trong thực thi pháp luật về kinh doanh.....	80
4.2.4. Nâng cao năng suất lao động quốc gia, xây dựng hệ thống đổi mới sáng tạo quốc gia, nâng cao hiệu quả phân bổ nguồn lực, thúc đẩy liên kết tích cực trong nền kinh tế, nâng cao năng lực sẵn sàng hội nhập của nền kinh tế	81
4.2.5. Cải thiện tiếp cận các yếu tố đầu vào của quá trình sản xuất và mở rộng cơ hội tiếp cận thị trường đầu ra cho doanh nghiệp.....	82
4.2.6. Hỗ trợ thúc đẩy phát triển mạnh mẽ hệ thống doanh nghiệp của Việt Nam	82
4.2.7. Gợi ý về chính sách liên quan đến nông nghiệp	83
KẾT LUẬN.....	85
TÀI LIỆU THAM KHẢO	87

DANH MỤC CHỮ VIẾT TẮT

Stt	Từ viết tắt	Từ nguyên nghĩa
1	CPTPP (TPP-11)	Comprehensive and Progressive Agreement for Trans – Pacific Partnership
2	TPP	Trans – Pacific Partnership Agreement
3	GTAP	Global Trade Analysis Project
4	FTA	Free Trade Area
5	Aus	Australia
6	Vnm	Việt Nam
7	Sgp	Singapore
8	Nzl	New Zealand
9	Mys	Malaysia
10	Chl	Chile
11	Per	Peru
12	Mex	Mexco
13	Can	Canada
14	Jpn	Nhật Bản
15	ROW	Rest of the World

DANH MỤC BẢNG

Bảng 3.1. Kim ngạch xuất khẩu các mặt hàng chủ yếu	63
Bảng 3.2. Tác động đến giá trị xuất khẩu - TPP (%)	66
Bảng 3.3. Tác động tới tăng trưởng kinh tế - TPP (%)	67
Bảng 3.4. Tác động đến một số chỉ tiêu kinh tế vĩ mô	68
Bảng 3.5. Tác động đến giá trị xuất khẩu – TPP 11 (%)	69
Bảng 3.6. Giá trị sản xuất các ngành kinh tế - TPP 11	70
Bảng 3.7. Tác động tới tăng trưởng kinh tế -TPP 11 (%)	71
Bảng 3.8. Tác động đến một số chỉ tiêu kinh tế vĩ mô – TPP 11	73